

AANVRAAG
WERKINGSSUBSIDIE
KUNSTENDECREET

Beleidsplan 2023-2027

In dit document werk je je beleidsplan uit. Het vormt een **essentieel onderdeel** van je aanvraag. Laad het afgewerkte beleidsplan op **in KIOSK, in Word-formaat**.

VOORAF:

- De maximale grootte van het beleidsplan is **15MB**.
- Je moet rekening houden met **een aantal vormvereisten**:
 - behoud de structuur van dit document;
 - schrap geen titels.
Schrap enkel de titels en bijkomende vragen voor organisaties die een subsidie voor tien jaar aanvragen en/of de bijkomende vragen voor organisaties met specifieke kerntaken, als ze niet van toepassing zijn voor je organisatie.
 - houd je aan het maximum aantal tekens ([zie pagina 8 in de handleiding](#)).
- De informatie en vragen per onderdeel helpen je om een goede aanvraag te maken. Als je antwoordt op een vraag of instructie, laat die dan staan, met behoud van het lettertype, en plaats je antwoord eronder.
- Je mag afbeeldingen toevoegen en een eigen lettertype en lay-out kiezen voor je antwoorden.
- De beoordelingscommissie gebruikt je beleidsplan om je aanvraag te toetsen aan de geldende beoordelingscriteria. Lees daarom ook de artikelen in het Kunstendecreet en het uitvoeringsbesluit waar de beoordelingscriteria vermeld staan. Lees ook de aandachtspunten van de [strategische visienota](#).
- De artikelen waarnaar wordt verwezen dienen als achtergrondinformatie, en niet als leidraad voor de opbouw van de geschreven teksten.

wisselen constant informatie uit (zie ook volgende vraag, principe 1). Voor communicatiebeleid en zakelijk beheer hebben we twee kleinere, omkaderende teams: STEM en VLOT.

team VELD: verantwoordelijk voor de kerntaken van het steunpunt primaire doelgroep: kunstenveld (met prioritair (sub)doelgroepen per strategische doelstelling, zie verder)	team BRON: dataverzameling, monitoring en kennisbeheer; ontwikkeling, productie, nazorg Landschapstekening Kunsten primaire doelgroep: gespecialiseerde stakeholders (beleid, onderzoekers, pers, belangenbehartigers, bewegingen...)
team STEM: communicatie, pers en PR	team VLOT: zakelijk, administratief en logistiek beheer (office management)

Per kerntaak heeft Kunstenpunt prioritair doelgroepen bepaald, en knopen doorgehakt over het disciplinespecifieke dan wel transversale karakter ervan (zie ook volgende vraag: principe 2). Wie onze inhoudelijke plannen leest zal zien dat **zowel instromers als mid-career kunstenaars en kunstwerkers, alsook gevestigde organisaties hun gading kunnen vinden in het geheel van ons aanbod**. Daarbij hebben we geredeneerd vanuit de belangrijkste noden per doelgroep en vanuit de resultaten van een [stakeholderbevraging](#) die we in 2020 lieten uitvoeren.

Bij het lezen zullen ook volgende zaken opvallen, althans voor wie Kunstenpunt al langer volgt. Het betreft bijstellingen t.a.v. de werking van een aantal jaren geleden. Zo worden we **makkelijker aanspreekbaar** en bieden we onze kennis **laagdrempeliger** aan (ook complexe informatie! We zetten steviger in op **nazorg** i.k.v. de Landschapstekening Kunsten: toelichting, uitleg, gesprek). We richten onze aandacht meer dan vroeger op **instromers** in het veld. Ook werken we **meer vernetwerkt en vaker in partnerships met wisselende derden**. Ons dataverzameland werk wordt in de toekomst minder manueel, meer geautomatiseerd, en in één beweging ook een stuk inclusiever aangepakt.

Ons werk vloeit niet louter uit onze kerntaken voort. We hebben drie **kernthema's** bepaald om te helpen bij het maken van inhoudelijke keuzes. In de loop van voorjaar 2021 zijn die uitgebreid afgetoetst met mensen uit de sector (een groep van veertig lezers, divers samengesteld) en met het beleid. De thema's zijn: het ecosysteem van de kunsten; meerstemmig en inclusief; en "is dat kunst?". Verderop worden ze toegelicht. De kernthema's werken structurerend voor onze werking en kleuren onze kerntaken inhoudelijk mee in. Ze verhinderen niet dat we ook andere thema's opvolgen en monitoren, wel zijn het de topics waarrond we uitgebreide trajecten opzetten in 2023-2027.

MISSIE, VISIE EN HISTORIEK

Wat is de missie van je organisatie en hoe vertaalt die zich in jullie visie?

Kunstenpunt is het **steunpunt voor de professionele kunsten in Vlaanderen**. We werken voor het kunstenveld in de disciplines beeldende en podiumkunst, en (klassieke) muziek¹. Onder “professioneel” verstaan we ook “professionaliserend”, m.a.w. we zijn er ook voor instromers met de ambitie om te professionaliseren. We beschouwen onze disciplines zo breed mogelijk: ook performatieve kunst buiten de black box, ook muziek met wortels buiten het zgn. “klassieke” circuit of met uitstapjes naar andere disciplines, ook werk met geringe visuele elementen maar affiniteit met de beeldende kunstscene, ook multi- en transdisciplinair werk, ook nieuwe of opkomende vormen, esthetieken en circuits.

We zijn er zowel voor makers als voor wie omkaderend of ondersteunend werkt, zelfstandig of in loonverband: kunstwerkers of -professionals in de meest brede zin van het woord.

Kunstenpunt opereert binnen het kader van beheersovereenkomsten met de Vlaamse Gemeenschap en vervult de opdrachten die het als **organisatie met specifieke kerntaken** worden toegekend in het Kunstendecreet (23 april 2021). Binnen het kader van deze opdrachten werkt Kunstenpunt **autonoom**.

Kunstenpunt werkt zeer internationaal. Vlaanderen is een internationaal gerichte regio die veel internationaal talent huisvest. Omgekeerd hebben makers en professionals uit Vlaanderen een sterke buitenlandse aanwezigheid. Kunstenpunt bouwt hierop verder door verbinding te creëren tussen het Vlaams kunstenveld en internationale *peers*, curatoren en programmatoren, en door kunstenaars te helpen zich te presenteren op internationale platforms. Vaak gebeurt dat in samenwerking met Vlaamse en internationale overheden: we delen onze kennis en expertise met hen, promoten internationale uitwisselingsprogramma's en helpen de Vlaamse Overheid bij de internationale promotie van kunst uit Vlaanderen.

Vandaag steunt onze werking op **twee belangrijke principes**.

Principe 1: “gedreven door kennis, gebeten door kunst”. Het is de beste manier om kwaliteitsvol, onderbouwd werk te leveren: systematische kennisopbouw, -verwerking en -deling, en een zeer dichte nabijheid bij het kunstenveld. Dat wordt doorvertaald in de interne structuur: een kenniscel (team BRON) die data en kennis verzamelt, structureert en ontsluit over de kunstpraktijk en het beleid; een team VELD dat in nauw contact met het veld verantwoordelijk is voor onze kerntaken; en een permanente uitwisseling tussen beide.

¹ Dataverzameling van kreleases en internationale tournees, en het bijhouden van de muziekdatabank, doen we ook voor niet-klassieke muziek.

Kwantitatieve data zijn daarbij even belangrijk als kwalitatieve kennis. Veel nieuwe praktijken en inzichten ontstaan in het kunstenveld zelf; de rol van Kunstenpunt is om die kennis te capteren (ze wordt dan ook genereus met ons gedeeld), in context te plaatsen en verder/breder te ontsluiten.

Principe 2: transversaal waar mogelijk, disciplinespecifiek waar aangewezen. Kunstenpunt is te klein om zijn taken in aparte disciplinaire teams te vervullen. Dat is ook niet onze opdracht als ééngemaakt steunpunt (zie volgende vraag: historiek). Veel uitdagingen en topics zijn transversaal van aard: het Kunstendecreet; *fair practices*; digitalisering en vernieuwing; duurzaamheid, solidariteit en inclusief werken; oriëntatie in het veld voor starters; enzovoort. Toch zullen tussen en binnen disciplines altijd verschillen bestaan, bvb. op het vlak van lokale en internationale netwerken, ontwikkelings-, productie- en distributiologica's en zakelijke modellen. Van die verschillen kunnen noch willen we abstractie maken. In onze inhoudelijke plannen staat per kerntaak toegelicht of die transversaal - d.w.z. voor "de kunsten" - dan wel disciplinespecifiek wordt ingevuld.

Onze kernwaarden

Kunstenpunt is een nieuwsgierige, **lerende** organisatie, in een evoluerend kunstenveld, in een transformerende samenleving. We beschouwen al onze acties als kansen voor kennisopbouw en verdere kennisdeling. Intern gaat dat gepaard met een opleidingsbeleid (collectief en individueel) dat jaarlijks wordt geactualiseerd.

Je kunt het kunstenveld niet apart bekijken van bredere evoluties en tijdsgeest. Kunst bestaat in en interageert met een maatschappelijke context. Dat vraagt om **maatschappelijke alertheid** bij je interne organisatie, het maken van thematische keuzes, de keuze van partners en het uitwerken van acties.

Kunstenpunt wil een **open** organisatie zijn. Een organisatie die helder en inclusief communiceert over wat ze doet, voor wie en waarom, die toegankelijk en verwelkomend is, met een relevant aanbod voor zoveel mogelijk mensen, en die feedback omarmt als kans om zichzelf te verbeteren.

Dat we een instituut zijn staat **mensgericht en dienstbaar** werken niet in de weg. Elk contact met Kunstenpunt moet een fijne ervaring zijn: vriendelijk, *to the point* en nuttig. Bereikbaarheid en beschikbaarheid staan voorop.

Onze visie: waarvoor doen we het?

De wereld verandert snel en wordt steeds complexer; de kunsten moeten zich daartoe verhouden. **Kunstenpunt wil voor al wie in de kunsten werkt een inspirator zijn, een toegankelijke en betrouwbare kennisbron, een dataleverancier en *fact-checker*, een steunpilaar, een verbinder en vernieuwer.**

Meer daarover onder de volgende vraag ("Positionering en samenwerking > Wat is het belang van samenwerking voor je organisatie?").

POSITIONERING EN SAMENWERKING

Specifiek voor het opstellen van dit deel van het beleidsplan lees je best volgende artikelen:

- artikel 56 uit het [Kunstendecreet](#).

Waarin ligt de relevantie van je werking voor het kunstenediscipline waarin je organisatie actief is?

Kunstenpunt is **het steunpunt voor de professionele kunsten in de Vlaamse Gemeenschap**, en de enige organisatie die inzet op de taken die haar zijn toegekend binnen het Kunstendecreet.

Kunstenpunt werkt vanuit een sterk **kennisgedreven** missie en visie. Binnen zijn kerntaken werkt het **autonoom**. Vanuit een uniek en breed **overzicht** over het veld (drie disciplines, gesubsidieerd en niet-gesubsidieerd, instromend en gevestigd) zet Kunstenpunt in op **kennisdeling** en op de **verbinding** tussen verschillende kennisbronnen en specialisaties.

Kunstenpunt vervult zijn taken in een **internationale** context. We hebben een stevig, uitgebreid Europees en internationaal netwerk, dat ons toelaat het beleid en de kunstpraktijk in Vlaanderen in internationaal perspectief te plaatsen. Daardoor kunnen we aan kennisontwikkeling en -opbouw doen met een brede internationale blik, én kunnen we alle kennis samenbrengen die makers en organisaties in Vlaanderen nodig hebben bij de uitbouw van hun eigen internationale netwerken.

Uit de laatste stakeholderbevraging bleek dat **83% van ruim 700 respondenten Kunstenpunt als (erg) relevant voor het veld ervaren**. We zien drie manieren **om er ons van te verzekeren dat we dat ook blijven**: afbakening en doorverwijzing, permanente evaluatie en drempelverlaging.

Afbakening en doorverwijzing: we willen dat mensen op zoek naar info of advies vlot vinden wat ze zoeken. Daartoe hebben we goede afspraken met Cultuurloket en VI.BE inzake onderlinge doorverwijzing, die we recent aanvulden met een online [wegwijzer](#).

De afbakening is helder:

Waar Kunstenpunt zich beperkt tot zijn drie kerndisciplines³ maar thematisch erg breed gaat, werkt Cultuurloket voor de brede cultuursector, specifiek ter versterking van het ondernemerschap.

³ uitzonderingen zoals de Landschapstekening buiten beschouwing gelaten

het kunstenveld in Vlaanderen en Nederland; een permanente samenwerking met Cultuurloket, VI.BE, DCJM en VAI rond infosessies; en wederzijdse versterking tussen Kunstenpunt en Kunst in Huis ter informering van beeldend kunstenaars.

Kunstenpunt is lid van het **Gecoördineerd Afsprakenkader Onderzoek**, getrokken door DCJM, en deelt van daaruit zijn onderzoeksagenda met collega's in de bovenbouw. We sluiten maandelijks aan bij **De Cultuurtafel**, waarin bovenbouwcollega's hun werking afstemmen (gedeelde interesses zijn legio: digitalisering, duurzaamheid, inclusiviteit, archivering, enz.) Ook organiseren we regelmatig overleg met belangrijke internationale partners, zoals bvb. de Brakke Grond.

Welk belang heeft je organisatie voor het landelijke of het internationale kunstenveld?

Kunstenpunt is het steunpunt voor de professionele kunsten in Vlaanderen. Wat het **landelijke** kunstenveld betreft verwijzen we naar het antwoord op de vraag naar de relevantie van onze werking.

Zoals gezegd is Kunstenpunt ook **internationaal** erg actief. We creëren verbinding tussen het Vlaams kunstenveld en *peers*, curatoren en programmatoren in het buitenland en helpen kunstenaars zich te presenteren op internationale platforms. Vaak doen we dat in samenwerking met Vlaamse en internationale overheden. Met hen delen we relevante kennis en expertise, promoten uitwisselingsprogramma's en helpen de Vlaamse Overheid bij de promotie van kunst uit Vlaanderen (zie ook p. 5).

Al ons werk rond **internationale beeldvorming en promotie** (VELD SD 3, zie verder) heeft internationale kunstprofessionals als belangrijkste doelgroep. Een belangrijk stuk van ons werk rond verbinding en uitwisseling (VELD SD 2) heeft een internationale dimensie. Hieronder vallen o.a. de kunstendatabank, veldschetsen⁴, Vlaamse aanwezigheid op belangrijke showcase- en/of promotionele events, en internationale werkbezoeken en bezoekersprogramma's.

Doorheen de jaren is op die manier een uitgebreid netwerk uitgebouwd bij internationale collega-intermediaren en overheden, vertegenwoordigers van de Vlaamse Regering in het buitenland, en bij zeer diverse spelers in het internationale kunstenveld zelf.

Vooraf op ons werk rond **vernieuwing en ontwikkeling** (VELD SD 4) is de internationale respons groot. Dat merken we aan de interesse in o.a. [RESHAPE](#), het Creative Europe project dat we onlangs afronden, en aan de vragen die we krijgen over [A Fair New World?!](#) en [A Fair New Idea?!](#), van intermediaren die gelijkaardige initiatieven op touw willen zetten.

⁴ Onder veldschetsen begrijpen we: who's who's (bv. [Koorcomponisten in Vlaanderen](#)), let me be your guides (bv. [Locatietheater in Vlaanderen](#)), online specials (bv. [turningphotography.be](#)), of beschouwende overzichtsteksten (bv. [Fotografie in Vlaanderen](#))

We zijn in gesprek met FARO, ONDA en IETM over samenwerking binnen één van onze aankomende onderzoeks- en ontwikkelingstrajecten (zie verder: VELD OD 4.2, meerstemmig en inclusief), mogelijk in de vorm van een Creative Europe-project. Voor ons zou dat van start kunnen gaan in de tweede helft van de beleidsperiode, na oplevering van de Landschapstekening. Ook hebben we een accreditatie-aanvraag lopen bij Erasmus+ om de internationale mobiliteit van kunstenaars en kunstwerkers uit Vlaanderen in functie van kennisopbouw te bevorderen: job-shadowing en internationale peer to peer leerprocessen. In januari horen we of deze aanvraag werd goedgekeurd.

Zijn er aandachtspunten in de strategische visienota die voor jouw organisatie specifiek relevant zijn? Op welke manier? De aandachtspunten vind je terug in de [handleiding](#).

<p>Specifiek voor onze werking zijn de aandachtspunten meerstemmigheid, internationalisering en zelfredzaamheid erg relevant.</p>
--

Internationalisering: “De werking heeft een unieke internationale meerwaarde of potentie.”
 Zie ook vorige vraag. Kunstenpunt denkt en werkt tegelijk lokaal en internationaal, en dat doorheen zijn hele werking. Het internationaal in de kijker zetten en vernetwerken van Vlaamse kunst(enaars) is een belangrijk deel van onze werking. We geven mensen tools in handen om hun eigen internationalisering vorm te geven: we richten er praktijkgemeenschappen rond in (“leren internationaliseren”, OD 2.2) die kunnen putten uit al het onderzoeks- en ontwikkelingswerk dat de voorbije jaren is verricht rond internationaal werken (*(Re)framing the international*, de Start to Train-kaart, en in 2022 *A Fair New Idea?! #2 - internationaal werken in de kunsten*.)

Zelfredzaamheid: “De werking heeft bijzondere aandacht voor de kwetsbare positie van de individuele kunstenaar.”
Fair practices en de positie van kunstenaars behoorden tot de eerste thema’s die Kunstenpunt agendeerde en waarrond we O&O (onderzoek en ontwikkeling) opzetten: Do It Together (D.I.T.), de pocket “De positie van de kunstenaar in het hedendaagse kunstenveld”, en recenter onze online adviespagina’s en de toolbox Juist is juist i.s.m. oKo en anderen. Die aandacht blijft onverminderd aanwezig en komt o.a. aan bod in kernthema “het ecosysteem van de kunsten” (zie p. 14). Meer algemeen zorgen we dat de blik en de stem van de maker wordt meegenomen in al onze acties.

Meerstemmigheid: “de werking neemt een unieke plaats in het kunstenlandschap in of biedt inzichten die nergens anders aan bod komen”
 De laatste jaren was **meerstemmigheid** als thema prominent aanwezig in onze werking. Komende beleidsperiode zetten we dat verder. Naar aanleiding van de Strategische Visienota Kunsten (2020) ontrafelden we het begrip met een faciliterend kunstenbeleid in het achterhoofd (zie: [Bestemming complexloos meerstemmig](#)). Hierop borduren we nu verder in een O&O-traject rond het kernthema “is dat kunst?” (zie pp. 16 en 32).

- OD 2.3 dienstverlening op maat
- SD 3 Landschapstekening Kunsten
 - OD 3.1 ontwikkeling en productie
 - OD 3.2 natraject

p. 42
p. 43

PLANNEN STEM

p. 44

- SD 2 contentproductie
- SD 4 inclusiever, laagdrempeliger
- SD 1 promotie
- SD 3 relatiebeheer

p. 45
p. 46

////////////////////////////////////

zakelijke en organisatorische uitdagingen. Ook hier volgen we evoluties op, brengen ze in kaart en organiseren er publieke en focusgesprekken rond.

- Een nieuwe beleidsperiode, een nieuwe **beleidsnota cultuur en strategische visienota kunsten** na de verkiezingen van 2024: we doen aan analyse en reflectie, en agenderen mogelijke knelpunten en topics voor gesprek.
- Uit onze stakeholderbevraging (2020) blijkt dat er blijvende aandacht wordt verwacht voor de **positie en loopbaan van kunstenaars, onafhankelijke kunstwerkers en niet-gesubsidieerde spelers**. In de podiumkunsten zien we steeds meer nomadische kunstenaars en een groeiende moeilijkheid voor hen om structurele ondersteuning te vinden; in de beeldende kunsten is de groei van artist-run en artist-centered werkingen al enige tijd aan de gang. We zien nieuwe en oudere vormen van werken, die vaker buiten het decreet gaan opereren - iets wat in het klassieke muziekcircuit al langer gaande was. Nieuwe uitdagingen i.k.v. *fair practices* en duurzaamheid gaan met deze evoluties gepaard. We nemen dit mee in alles wat we vanuit dit kernthema organiseren.

Kernthema 2: meerstemmig en inclusief

Een groot stuk van het veld werkt met openbare middelen, geld van de hele gemeenschap dus. Onze samenleving is permanent in verandering, niet in het minst op sociaal en demografisch vlak. Dat brengt een verantwoordelijkheid met zich mee om die gemeenschap zo integraal mogelijk te bedienen en/of representeren, wat gepaard gaat met structurele aanpassingen. Dat is noodzaak veeleer dan wens: **kunst kan niet bestaan zonder publiek, participanten of draagvlak, en moet zich tot die veranderende samenleving verhouden.**

De voorbije jaren kwam het intersectioneel denken over inclusiviteit steeds hoger op de agenda te staan, in het kunstenveld en dus ook bij Kunstenpunt. **Intersectionaliteit** identificeert uitdagingen op meerdere identiteitsassen, zoals: etnische en culturele achtergrond, leeftijd, gezondheid, gender of sociale klasse. Het heeft aandacht voor de combinaties van - de intersecties tussen - de positie die mensen op deze assen innemen. Bovenal biedt het een conceptueel kader en houvast voor organisaties die werk willen maken van inclusiever werken, een noodzakelijke voorwaarde voor ware **meerstemmigheid** (in het aanbod, in de vraag, in onze omgang met frictie. Zie ook [Bestemming: complexloos meerstemmig](#)).

Intersectioneel werken is een uitdaging en een zoektocht voor zowat alle organisaties in het kunstenveld, en dat zal nog wel even duren. **Kunstenpunt wijdt er een onderzoeks- en ontwikkelingstraject aan** (en mogelijk een internationaal project, zie verder: VELD OD 4.2, p. 33) en organiseert lerende netwerken met de sector (VELD OD 1.4, p. 21). Wat is interculturaliteit en hoe pak je het correct en duurzaam aan? Hoe voorkom je uitsluiting op basis van leeftijd, sociale achtergrond of gender, rekening houdend met je eigen missie en doelgroepen? Hoe word je toegankelijker voor mensen met een beperking? Hoe werk je sociale, culturele of zelfs symbolische

De plannen per team

Gebeten door kunst: Team VELD

Vier strategische doelstellingen

Team VELD staat in voor de kerntaken van Kunstenpunt, doorvertaald uit het Kunstendecreet: **informatie, advies en outreach; verbinden en uitwisselen; sectorbeschrijving en (internationale) promotie; ontwikkeling en vernieuwing**. Elke kerntaak van Kunstenpunt is een strategische doelstelling (SD) van VELD, verder geconcretiseerd in operationele doelstellingen (OD's) en acties.

Doelgroep: kunstenveld

VELD werkt in eerste instantie **voor en met het kunstenveld**: dat is de primaire doelgroep en die is **groot, breed, veelvormig en permanent in evolutie**. We hebben het over meerdere disciplines, functies, scènes en genres, met daarbinnen scheppende en/of uitvoerende kunstenaars, freelance kunstwerkers en organisaties van uiteenlopende schaal en in verschillende fases van hun loopbaan, al dan niet gesubsidieerd.

Onze capaciteit is beperkt. Kunstenpunt heeft niet langer medewerkers per subsector (een “expert dans”, een “expert jeugdtheater” of “audiovisuele- en mediakunst”) zoals de disciplinaire steunpunten van weleer. **Voor elk van onze drie disciplines hebben we in team VELD tussen 1 en 2 VTE experten⁵. Dat is erg weinig om het brede, gevarieerde en constant evoluerende kunstenveld te bedienen**. Om onze krachten zo goed mogelijk te verdelen hebben we kernthema's geformuleerd (zie pp. 14-16), prioritaire doelgroepen bepaald per strategische doelstelling, en zetten we onze acties bewust uit in de tijd om te zorgen dat zoveel mogelijk (sub)sectoren en groepen aan bod komen.

Krachtlijnen VELD 2023-2027

⁵ Voor muziek hadden we tot voor kort 1 VTE, Stef Coninx. Hij werd eind 2021 gedetacheerd naar Alamire Foundation en we hebben twee ½ contracten uitgeschreven: één voor SD's 2 en 3, één voor SD 4. Zo brengen we het disciplinair evenwicht binnen Kunstenpunt terug. De nieuwe collega's zullen bij indiening van dit plan niet gestart zijn, zij starten voorjaar 2022. Op beeldende kunst werken 2 VTE binnen VELD, op podiumkunsten 1,8 VTE.

Echter: **2,8 VTE collega's op twee strategische doelstellingen onder de decretale noemer praktijkondersteuning (SD's 2 en 3, lokaal en internationaal), dat is erg krap.** Hun werk vergt een combinatie van enerzijds (1) inhoudelijke skills, nadenken over partnerships, uitbouwen en onderhoud van netwerken, het detecteren en opvolgen van noden in het veld, en anderzijds (2) organiserende skills: het boeken van treinritten en vluchten, van hotels, het updaten van draaiboeken, wisselende locaties, contact met cateraars en fotografen, en dergelijke meer. Hoe meer productioneel werk deze collega's op zich nemen, hoe minder acties ze kunnen waarmaken (en dus ook: minder (sub)disciplines voor wie Kunstenpunt praktijkondersteunend werk kan doen). We zien twee **oplossingen**. Ten eerste zetten we sterker in op onze rol als kennispartner en minder als logistieke/productionele partner (daar zijn de organisaties waar we mee samenwerken vaak sterker in, zeker op lokaal vlak). Ten tweede vragen we middelen om vanaf 2023 1 VTE *hands-on* productionele ondersteuning te voorzien (zie verder: personeelsbeleid), vooral voor die acties die we alleen of zonder sterke productionele partner uitvoeren (vaak betreft dit internationale promotie-acties).

OD 2.1 sectorbijeenkomsten (openbaar)

Kunstenpunt brengt "de sector" met regelmaat samen rond gedeelde interesses en uitdagingen. Echter, "de sector" bestaat niet. Zelfs met de afbakening die we maakten - individuen en organisaties met een aantal (tot vele) jaren op de teller - is ze te groot, breed en divers om te bedienen met één soort evenement. Met de beschikbare middelen en capaciteit willen we per discipline zoveel mogelijk maatwerk leveren, en door goede planning iets bieden voor zoveel mogelijk (sub)sectoren en groepen. We zetten ook steviger in op nazorg: tekstueel of audiovisueel verslag, heldere samenvattingen, evaluaties. We voorzien voor OD 2.1 een enveloppe van € 19.500 euro in totaal.

(1)

Wat onze **disciplinespecifieke** events betreft voorzien we € 6.000 voor elke kerndiscipline van Kunstenpunt, naar wens te besteden. Binnen beeldende kunst wordt doorgaans de voorkeur gegeven aan meerdere kleine bijeenkomsten rond subsectoren (denk aan de sectordag fotografie). Bij podiumkunsten en muziek gaan we vaker voor één groter jaarlijks event. Vaak worden deze dagen inhoudelijk ingevuld vanuit ons werk rond de kernthema's (zie pp. 14-16), en/of vanuit werk rond vernieuwing en ontwikkeling (zie verder: SD 4).

(2)

Rond sommige topics die los staan van onze kernthema's bestaan vragen in alle disciplines; het vinden van residenties bijvoorbeeld, of een begin maken van internationalisering. We voorzien € 1.500 euro voor 1 of maximaal 2 **transversale infosessies** rond zo'n gedeelde vraag of interesse.

NB: In 2024 zullen onze sectorbijeenkomsten hoofdzakelijk in functie van de **Landschapstekening** worden ingericht. Ook in 2025 worden ze deels georganiseerd in het kader van nazorg rond de

om extra meerwaarde te creëren voor verschillende disciplines, (sub)sectoren en regio's, en met verschillende soorten partners.

Aan elk bezoekersprogramma koppelen we ook een **open pendant**: een meet & greet, een online Q&A, een lezing, een panelgesprek, een video-talk van de bezoekers e.d.m., om te zorgen dat zoveel mogelijk mensen er iets aan kunnen hebben. Per discipline voorzien we onder OD 2.3 €15.000, dus €45.000 in totaal. Het betreft reis- en verblijfskosten, fees voor sprekers en kosten voor de eraan gekoppelde open events.

(1)

Groepsbezoeken: we organiseren jaarlijks vijf groepsbezoeken, verdeeld over de drie disciplines. De groepen tellen meestal 8 à 10 mensen. Er wordt een programma samengesteld waarbij ze tussen 20 à 30 spelers uit Vlaanderen ontmoeten.

(2)

Individuele bezoeken: we organiseren jaarlijks vijf individuele bezoekersprogramma's, verdeeld over de drie disciplines.

(3)

We voorzien een beperkte enveloppe om bovenop inhoudelijke input ook bescheiden financiële steun te bieden aan spelers die bezoekersprogramma's willen opzetten voor *communities* of (sub)sectoren die deel uitmaken van onze kerndisciplines maar die we onvoldoende kennen of bereiken. Hiervoor zetten we ook *calls* uit. We voorzien € 6.000.

OD 2.4 internationaal, outbound

(1)

Onder OD 2.4 vallen onze **internationale werkbezoeken**. Ze worden meestal transversaal (niet disciplinespecifiek) georganiseerd: een groep kunstprofessionals uit Vlaanderen bezoekt de kunstscene in een ander land of een andere regio. Daarvan kunnen we er maximaal 1 per jaar organiseren, vaak in samenwerking met binnen- en buitenlandse overheden⁸. Soms ook organiseren we ze op eigen initiatief. In de toekomst bevragen we het kunstenveld hier op voorhand over via open oproepen: "waar moeten we heen en waarom?" of "Kunstenpunt organiseert een werkbezoek naar land of regio x, zo meld je je hiervoor aan, dit zijn de criteria en zo verloopt de selectie." We voorzien €12.000 voor werkbezoeken die we zelf organiseren, en € 10.000 voor bezoeken in samenwerking met / met steun van van DCJM of BUZA. Die €10.000 laten we ook in de opbrengsten terugkomen.

(2)

⁸ In 2018 organiseerden we een werkbezoek aan Tokio en Beijing i.s.m. DCJM, in 2019 naar Praag i.s.m. de AVVR en het Czech Arts and Theatre Institute. In 2021 organiseerden we een werkbezoek aan Baskenland i.s.m. Buitenlandse Zaken en Etxepare Basque Institute.

We begroten € 15.000 voor ondersteunend **promotiemateriaal**: banners, brochures met bio's van aanwezige kunstenaars, postkaarten met promotionele info, enz.

(3)

Een bedrag van € 3.000 wordt voorzien voor lidmaatschappen aan internationale netwerken: IAMIC, IETM, ISCM, enzovoort.

(4)

Kunstenpunt maakt **landenfiches** waarin het per land de basisinformatie samenbrengt die Vlaamse organisaties en makers er wegwijs kunnen maken: linken naar basisinformatie en -contacten over het kunstbeleid, de relevante diplomatieke en intermediaire organisaties, kunstfestivals en residentieplekken, enzovoort. In de loop van 2022 geven we die een plaats in de herwerkte online info & advies-module. Budget is hiervoor niet nodig, wel moet er tijd worden voorzien.

SD 4 VERNIEUWING EN ONTWIKKELING

Deze strategische doelstelling luidt als volgt:

Het kunstenveld verandert en evolueert permanent, ingebed in een samenleving in transitie. Samenleving en kunsten krijgen te maken met **taaiere vraagstukken met grote urgentie, waarvoor geen eenduidige oplossingen bestaan**. Denk aan de maatschappelijke positie van kunstenaars en freelancers, structurele uitsluitingsmechanismen, polarisatie of de klimaatproblematiek.

Deze uitdagingen moeten **bij uitstek transversaal** worden aangepakt en **vragen om volharding**: volgehouden onderzoek, veelvuldig experiment, herhaald overleg.

Onder SD 4 kijken we naar **vandaag** (actuele hangijzers in veld of kunstbeleid), naar **morgen** (de kern van SD 4: onderzoeks- en ontwikkelingstrajecten rond taaiere vraagstukken, in nauwe samenwerking met spelers in het veld) en naar **overmorgen** - we doen aan horizon-scanning: we zijn alert voor zogenaamde "prille signalen", nieuwe topics waarvan we vermoeden dat die aan belang zullen winnen in het kunstenveld. We agenderen ze en doen anticiperend aan kennisverzameling. Wanneer blijkt dat ze belangrijker worden zetten we er naderhand mogelijk een O&O-traject rond uit. Het betreft dus een cyclisch proces dat meebeweegt op de puls van maatschappelijke transitie en/of evoluties in het ecosysteem.

Met SD 4 trekt Kunstenpunt lange lijnen. Onze ambities zijn:

- om ons kunstenveld te helpen **toekomstgericht** te blijven kijken en denken, ondersteund door kennis die wij ontwikkelen en ontsluiten;
- om ons kunstenveld een belangrijke stap **vooruit te helpen** in het omgaan met een taai vraagstuk;
- om **draagvlak en zichtbaarheid** te creëren voor vraagstukken die we agenderen en aanpakken, ook internationaal (we verbinden ze met experimenten in binnen- en buitenland);
- om vroegtijdig te **anticiperen** op vraagstukken die op het veld afkomen en er voorbereidend onderzoek rond doen;
- om te zorgen dat ons kunstenveld kan **terugvallen op onze O&O** rond moeilijke vraagstukken, ook als het daar zelf niet altijd de tijd, middelen of mentale ruimte voor heeft;
- om aan het eind van de rit **bruikbare en inzetbare prototypes, tools, modellen of inzichten** te kunnen aanleveren;
- om te faciliteren dat ons kunstenveld gezamenlijk én samen met het steunpunt **permanent bijleert en nieuwe inzichten en praktijken ontwikkelt**.

Of we daarin slagen is moeilijker te meten. We krijgen veel geïnteresseerde vragen over ons O&O-gerelateerd werk, ook internationaal, en ook vanuit de (gespecialiseerde) pers. Dat is een graadmeter voor algemene belangstelling. Echt tevreden zijn we echter pas wanneer we zien dat onze tools en publicaties ook worden gebruikt en geraadpleegd. Daarover kunnen we de mensen voor wie ze worden ontwikkeld bevragen. We doen er zelf ook moeite voor: bruikbare nieuwe tools en prototypes worden voorgesteld en getest in sectorbijeenkomsten onder SD 2.

Hoe maken we dit concreet?

Binnen VELD werken drie collega's op SD 4: 0,8 VTE met expertise in de muzieksector (aan te werven in 2022), 0,8 VTE met kennis van de podiumkunsten en 1 VTE voor beeldende kunst. Omdat O&O-trajecten bij uitstek transversaal worden uitgezet, werken zij samen als driekoppig team.

Bemerkt dat in team VELD twee experten per kerndiscipline werken: telkens één collega op SD's 2 en 3, en één op SD 4. Zij bieden elkaar een inhoudelijk klankbord en zien er samen op toe dat het best mogelijke (en meest gevarieerde) aanbod wordt ontwikkeld voor "hun" discipline. Ze ondersteunen elkaar ook in piekperiodes.

OD 4.1 "vandaag": hangijzers en actualiteit

Regelmatig duiken hangijzers en topics op "waarover iedereen het heeft", enkel zelden op een **publiek forum waar iedereen kan meeluisteren en -praten**. Daarin voorziet Kunstenpunt door middel van publieke gesprekken, focusgesprekken en online publicaties. De topics gaan over het nu: wat staat vandaag hoog op de agenda? Wijzigingen aan het Kunstendecreet, thema's die boven komen drijven uit ons onderzoek (zoals bvb [Kunst na corona](#)), actuele uitdagingen in het kunsten.

(1)

We organiseren twee **publieke gesprekken** per jaar, gestreamd en/of gefilmd, gemonteerd, ondertiteld, getranscribeerd en samengevat. Denk aan de avonden rond "[de toekomst van het Kunstendecreet](#)" en "[Landschapsversterking in werking](#)." We organiseren ze op wisselende podia en zorgen voor een diverse samenstelling van panels, inclusief voldoende vertegenwoordiging van makers. We voorzien € 7.500.

(2)

We **publiceren** geregeld analyses van en reflectie over de actualiteit in het veld (het ecosysteem als kernthema) en het beleid. Extra budget is hiervoor niet nodig, de stukken worden geschreven door VELD-collega's en online gepubliceerd.

(3)

We organiseren **focusgroepen** over topics gerelateerd aan het ecosysteem van de kunsten. De impact van corona, de resultaten van de nieuwe beoordelingsronde: hoe verder? Hoe zorgen spelers onderling voor een faire verdeling van middelen, hoe dichtten we mogelijke kloven in het kunstenveld? We stellen deze groepen zo divers mogelijk samen en zorgen dat ook individuele makers goed vertegenwoordigd zijn. We voorzien € 7.500.

OD 4.2 "morgen": onderzoeks- en ontwikkelingstrajecten

Dit is de grootste brok onder SD 4: onze O&O-trajecten, in decretale termen praktijkontwikkeling genoemd. We duiken diep in die vraagstukken waarvan het belang en de urgentie niet langer worden betwist, en waarvan we weten dat ze een lange adem vergen. Jaarlijks voorzien we € 35.000.

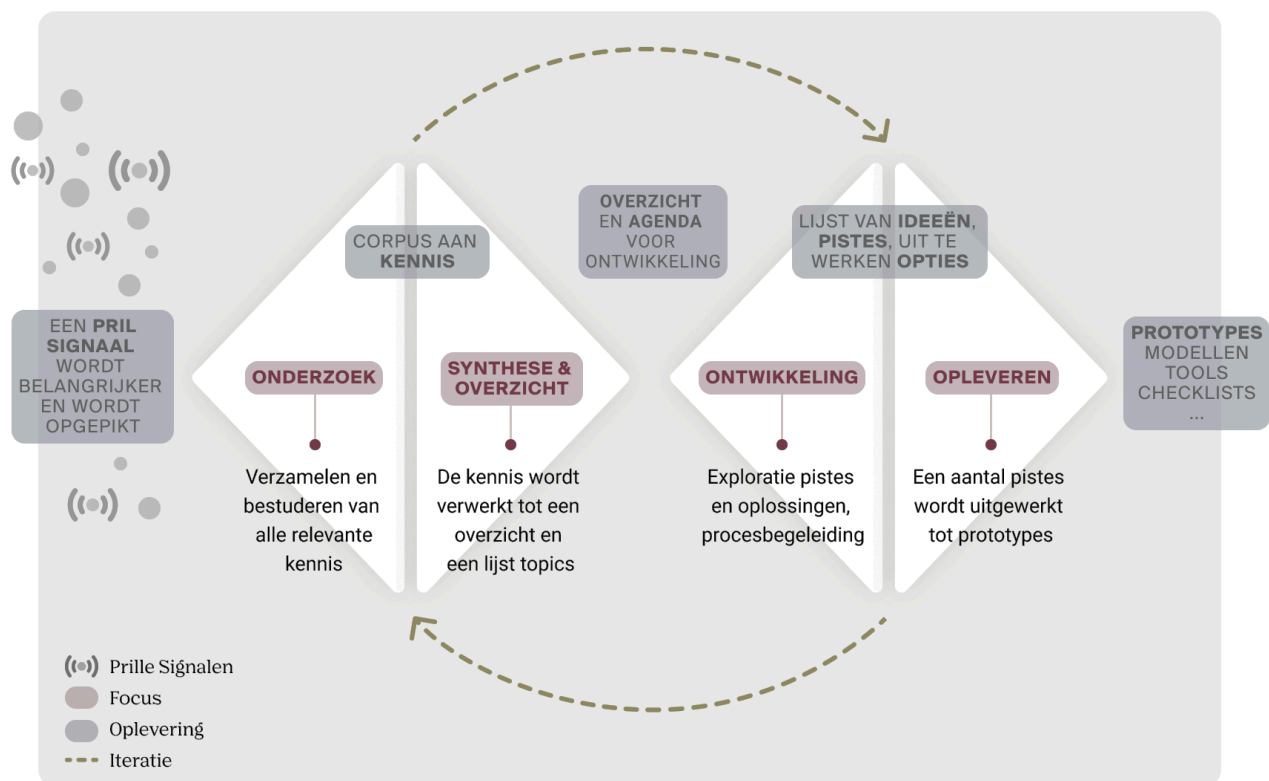
Kunstenpunt heeft hier veel ervaring rond opgebouwd: *Do It Together*, *(Re)framing the International*, *A Fair New World/Idea?!* en *RESHAPE*. Vaak hebben deze trajecten een internationale component, vandaar de Engelse namen.

Komende beleidsperiode staat onze deelname aan Erasmus+ in het teken van SD 4: we sturen eigen staf en mensen uit het veld naar het buitenland om te leren van goede praktijken. Er is een accreditatie-aanvraag ingediend waarvan we het resultaat zullen kennen in januari. We begroten voor deze internationale leermomenten 4.000 € extra, die we ook in de opbrengsten laten terugkomen. Verder zijn we in gesprek met FARO, IETM en ONDA over een mogelijke Creative Europe-aanvraag rond meerstemmigheid en inclusiviteit.

Qua vorm en uitwerking lopen onze O&O-trajecten uiteen, maar ze delen eenzelfde globaal stramien: het **dubbele diamant-model** ("double diamond"⁹, een beproefde manier van werken in de wereld van design thinking, innovatie en scenariodenken). Het onderscheidt volgende stappen:

- Een pril signaal wordt geagendeerd wanneer het in belang of urgentie toeneemt en een complexe uitdaging vormt (zie ook OD 4.3). We checken of collega-organisaties werk doen rond het thema en bakenen af of zorgen voor wederzijdse versterking.
- Dan start een eerste onderzoeksfase. Alle mogelijke kennis en literatuur over het thema wordt samengebracht, we gaan met lokale en internationale experts en/of betrokkenen in gesprek, geven schrijfp opdrachten.
- Zo verzamelen we een stevig corpus aan kennis dat we vervolgens samenvatten, structureren, er de kerninzichten uithalen, deelproblematieken identificeren en een agenda opmaken van (sub)topics voor verdere ontwikkeling. Meestal krijgt zo'n synthese de vorm van een publicatie: een *long read*, een pocket, een podcast.
- Na 1,5 tot 2 jaar (bij benadering) volgt een ontwikkelingsfase. Het thema is geanalyseerd en "uitgepakt". We kennen de prioriteiten, valkuilen, de evenwichten waarop moet worden gelet, mogelijke spanningen,... we hebben dus een agenda voor de ontwikkeling van mogelijke oplossingen of antwoorden. Dat doen we meestal in Vlaams en/of internationaal samengestelde werkgroepen, onder professionele procesbegeleiding. Het is de bedoeling te komen tot oplossingen-in-de-kiem, onze zogenaamde prototypes: tools allerhande, modellen, checklists, calculatoren, enzovoort.

⁹ De double diamond werd in 2004 ontwikkeld door de British Design Council. Meer informatie [hier](#).

Deze dubbele diamant is een **iteratief** proces, waarbij geregeld wordt teruggekoppeld naar de onderzoeksfase. Vooral in deze onderzoeksfase ligt er evenveel werk voor BRON als voor VELD op de plank. De ontwikkelingsfase wordt opgepakt door de SD 4-collega's in VELD.

In 2023-2027 voorzien we twee O&O-trajecten.

(1)

“Is dat kunst?” Nieuwe waardenkaders voor de waardering van kunst, nieuwe manieren om meerstemmigheid te faciliteren.

Dit traject duikt diep in de materie rond kernthema 3 (zie p. 16). Hoe pak je dat aan, co-curatie, co-programmatie, publieksparticipatie in je artistieke werking? Hoe geef je een plaats aan je publiek, maar ook: hoe verhoud je je tot mensen die kritisch zijn voor je werking - wie weet zelfs voor kunst in het algemeen? Hoe kan ook hun perspectief worden meegenomen zonder in te boeten aan artistieke profilering? Wat valt te leren van burgerparlementen, kunst in opdracht, participatieve kunstwerkingen, partnerships met niet-culturele sectoren?

We brengen reliëf in onze kennis over het publiek (en het non-publiek) van kunst door met zo divers mogelijk samengestelde groepen mensen in gesprek te gaan over voorstellingen, concerten, tentoonstellingen die ze hebben gezien en hoe die ervaringen waren. We willen hiervoor de handen in elkaar slaan met lokale podia en werkingen doorheen Vlaanderen.

In diezelfde periode verzamelen we ervaringen in het veld met het delen of uit handen geven van de artistiek-inhoudelijke controle om meer perspectieven toe te laten.

In 2023 voorzien we in het kader van Erasmus+ internationale leermomenten rond het betrekken van nieuwe makers in je artistieke werking (zie hoger).

Najaar 2023 willen we een synthese en agenda voor ontwikkeling hebben opgeleverd en kan de ontwikkeling starten. We ronden af eind 2025. Onze timing is ruim omdat we in 2024 en 2025 de krachten bundelen voor de Landschapstekening Kunsten (ontwikkeling, productie en nazorg).

(2)

Meerstemmig en intersectioneel inclusief.

Met dit traject pakken we kernthema 2 beet (zie p. 15). We ontwikkelen prototypes (tools, modellen, instrumenten, checklists,...) voor het kunstenveld om inclusiever te werken op het vlak van de etnische en culturele achtergrond van mensen, hun gezondheid, hun gender en hun sociale achtergrond.

Dat thema is enorm: je kunt het o.m. aanjagen vanuit HR, interne organisatie, artistiek-inhoudelijke werking, organisatiecultuur en publiekswerking. We hopen dit traject aan te pakken met een reeks sterke partners in Vlaanderen en internationaal - we zijn o.m. in gesprek met FARO, ONDA en IETM. Daarom nemen we een lange aanloop. De komende beleidsperiode starten we met O&O-traject 1 ("is dat kunst?"), in 2024-2025 concentreren we ons op de Landschapstekening, gevolgd door de exploratiefase voor O&O-traject 2 (inclusief en meerstemmig) en de ontwikkeling van prototypes in 2026 en 2027.

OD 4.3 overmorgen: horizon scanning

Intussen blijven we alert voor nieuwe topics, prille signalen met de potentie om in de toekomst belangrijk te worden. Voor Kunstenpunt is dat niet moeilijk, want we staan op permanente basis in contact met uiteenlopende spelers in het veld. We hoeven er ook geen budget voor te voorzien, het belangrijkste wat we nodig hebben is tijd: voor intern overleg en voor veelvuldig contact met het veld. Enkele prille signalen die momenteel op de radar staan, bij wijze van voorbeeld: (1) een hernieuwde interesse in repertoire, ambacht, esthetiek, 'l'art pour l'art' en plezier in de uitvoeringspraktijk; (2) een (nog) nadrukkelijker agendering van de noden van de mid career kunstenaar, de zoektocht naar hoe duurzaam vorm geven aan kunstenaarsloopbanen; (3) een (nog) nadrukkelijker agendering van een sociale en waardige omkadering van uitstap uit de kunsten, uitstroom, het plaats maken voor vernieuwing, kennisborging en mentorschap; (4) digitalisering, data en privacy.

Daarnaast verzamelt BRON zelf gegevens, met nadruk op activiteiten binnen de (decretale) functies productie en presentatie: muziekreleases, concerten, tentoonstellingen, residenties, podiumtournees. Dit wordt **aangevuld met externe informatie** van een ruime waaier aan databronnen en partners.

BRON verzamelt deze informatie gericht: op basis van een set kennisnoden en kencijfers ontwikkeld op basis van noden in het veld, in afstemming met partners in andere domeinen, en in samenspraak met het Departement Cultuur Jeugd en Media.

BRON verwerkt en analyseert deze informatie, plaatst ze in context en brengt er syntheses van uit (zie verder: SD 2, kennisdeling). Een belangrijk element hierin is het **desktop-onderzoek** van BRON. Dat richt zich op de kernthema's van Kunstenpunt en gebeurt in sommige gevallen ook op vraag van de Vlaamse Overheid. In het **Onderzoeksplatform Cultuur** dat deel uitmaakt van het Gecoördineerd Afsprakenkader Onderzoek worden onderzoeksplannen in de bovenbouw gedeeld en afgestemd met DCJM - met nadruk op wat het Afsprakenkader "beleidsrelevant onderzoek" noemt, waaronder wij a priori onderzoek op vraag van de Overheid verstaan. Het huidige Afsprakenkader loopt af in 2022 en moet dus hernieuwd voor de komende beleidsperiode.

De volgehouden inspanningen van BRON op vlak van kennisbeheer bleken de voorbije jaren van **grote waarde**. Wekelijks bereiken ons kennis- en data-gerelateerde vragen van uiteenlopende aard. Naast onze dichte nabijheid bij de sector is het dat wat Kunstenpunt uniek maakt. Immers:

- BRON "vist breder" dan de Vlaams-gesubsidieerde kunstpraktijk, en brengt het kunstenveld dus vollediger in kaart dan eender welke andere speler;
- Ons kennisbeheer is doorheen de jaren op- en uitgebouwd door een ervaren team met technische en onderzoeksmatige kennis van zaken.

Wat pakken we anders aan in de komende periode?

Kennisbeheer is *core business* voor team BRON. In 2023-2027 komen er twee belangrijke bijsturingen.

(1) Dataverzameling: automatiseren en vernetwerken

Vandaag gebeurt onze dataverzameling grotendeels manueel. Komende beleidsperiode willen we dat handwerk geleidelijk uitfaseren en overschakelen op meer automatische invoer. Intern leidt dit tot een verschuiving van taken: van invoer naar **kwaliteitscontrole** op data. We voorzien de nodige opleidingen. De doelstelling blijft dezelfde: de activiteiten en actoren in het kunstenveld zo goed mogelijk beschrijven.

Zulke automatisering heeft een impact op de **rigueur** van dataverzameling en afbakening, en op het **detailniveau** waarop je kunt mikken. Een voordeel is wel dat je breder vist en minder filters hanteert (die kunnen ontstaan door te beperkte gatekeeping, zie ook hieronder: punt 2).

Voor die stapsgewijze automatisering hebben we de kennis in huis maar het ontbreekt ons aan middelen om te investeren in de **digitale infrastructuur** voor stockering en beveiliging van de gegevens. Gelet op de visie van de minister om van digitalisering een cultuurbreed - en dus **sectoroverschrijdend** (d.w.z. inclusief erfgoed en sociaal-cultureel volwassenenwerk) - aandachtspunt te maken ontwikkelden we met DCJM en Digitaal Vlaanderen een plan voor **een vernetwerkte en gedeelde digitale infrastructuur** (binnen het plan “doelgericht digitaal transformeren”, in 2022-2023 ondersteund vanuit het relanceplan **Vlaamse Veerkracht**). Op termijn moeten alle betrokkenen hun dataverzameland werk optimaal kunnen afstemmen: tussen elkaar, op onderzoeksvragen van het beleid - vandaag maar vooral ook in de toekomst - en op noden in het veld. Doordat Kunstenpunt zich inschrijft in Vlaamse Veerkracht vermijden we investeringen die we niet kunnen dragen en komen enkel de recurrente kosten (onderhoud software, verlinking van het datawerk van de partners) op onze rekening. Zelf brengt Kunstenpunt vooral expertise en werktijd in.

(2) Dataverzameling: inclusiever

De **selectiecriteria** voor onze databank weerspiegelen de keuzes van poortwachters: beoordelingscommissies, programmatoeren, curatoren, fysieke releases, gevestigde toonplekken. Dat is waardevol maar dreigt uitsluitingsmechanismen te bestendigen en aanleiding te geven tot hiaten. De uitdagingen om dit te ondervangen zijn niet min. Dataverzameling heeft nood aan duidelijke **richtlijnen**: verzamel je ongefilterd wat zich aanbiedt, dan heb je op termijn geen betekenisvolle set gegevens. Perk je te nauw in, dan heb je het veld onvoldoende in kaart en kun je geen representatieve analyses maken.

Toch moeten we hiermee vooruit, want de sector is permanent in verandering (zie thema “is dat kunst?”) en de criteria van vandaag houden niet noodzakelijk stand op langere termijn.

Onze missie bepaalt dat we data verzamelen over **professionele** kunstenaars, collectieven en organisaties. Dat criterium wordt verschillend geoperationaliseerd per discipline. Voor podiumkunsten wordt het bijvoorbeeld gelijkgesteld met “gesubsidieerd binnen het Kunstendecreet”. Maar wat met professioneel werk dat niet (langer) Vlaams ondersteund wordt? Bij muzikereleases hanteren we het hebben van een fysieke release als criterium, en ook dat moet aangepast - immers, hoeveel artiesten brengen vandaag vinyl of een CD uit? Voor live-muziek doen we aan geautomatiseerde dataverzameling op basis van crowdsourcing, bij beeldende kunst doen we het omgekeerde: we

//

kijken casus per casus naar het tentoonstellings-CV van kunstenaars die zich aanmelden voor onze databank, en nemen hen op naargelang onze inschatting van de waarde of reputatie van de plekken waar zij hun werk tonen of getoond hebben.

We willen onze dataverzameling stapsgewijs inclusiever aanpakken en toekomstbestendig houden, en dat doen we als volgt:

Eenzijds laten we onze eigen selectie los wat toegang tot en representatie in de databank betreft. We ontwikkelen een open databank waarop makers zélf profielen aanmaken en beheren. Het criterium “professionaliteit” wordt hier verlaten, of liever: bij de aanmelder zelf gelegd. Deze databank zal niet rechtstreeks dienen voor onderzoek en analyse maar wil mensen de kans bieden zich te profileren zonder dat Kunstenpunt selecties maakt.¹⁰ Ze zal steunen op een gedeelde infrastructuur vanuit het project “doelgericht digitaal transformeren” (zie hoger).

Anderzijds zorgen we dat we binnen de databank eigen striktere selecties kunnen maken wanneer nodig. Bijvoorbeeld voor onderzoek en analyse, met een meer rigoureuze, onderzoeksmatig verantwoorde afbakening. De operationalisering van “professionaliteit” wordt onderwerp van gesprek met divers samengestelde groepen mensen uit het brede kunstenveld. De richtlijnen van vandaag laten we niet zomaar los, wel confronteren we ze op regelmatige basis met een rijkere diversiteit aan perspectieven, als toets en als correctie. We blijven mikken op het hoogst mogelijk kwaliteits- en volledigheidsniveau voor de verzamelde data.

Hoe maken we dit concreet?

In team BRON werkt een team van 4,4 VTE op SD 1. In VTE's uitgedrukt wordt zo 2/3 van de beschikbare tijd gependend aan informatieverzameling en kennisopbouw (SD 1), en 1/3 aan kennisdeling (SD 2).

OD 1.1 Dataverzameling en -beheer (2 VTE)

(1)

Voor zijn **dataverzameling** vertrekt BRON uit de praktijk: we verzamelen (meta)data die acties in het veld, en eraan verbonden makers en organisaties, beschrijven. We evolueren richting semi-automatisch verzamelde data die we controleren op kwaliteit en beheren. Het betreft

¹⁰ Vergelijkbare platforms vind je o.m. bij VI.BE en Kunstwerkt. Kunstenpunt kan bij geen van beide aansluiten omdat het multidisciplinair werkt.

tentoonstellingen, muziekreleases¹¹, concerten, podiumproducties, residenties e.d.m., en de makers en organisaties eraan verbonden. Dit recurrent werk wordt uitgevoerd door 1,7 VTE (een graduele verschuiving van taken naar kwaliteitscontrole is gepland). Minimaal budget voor hulp van vrijwilligers of studenten: € 1.000.

(2)

De **technische infrastructuur** hiervoor - een beheersomgeving, een platform voor automatisering, data-uitwisseling met derden - overstijgt onze krachten en maakt deel uit van een **gezamenlijke inspanning** met partners als DCJM, meemoo, publiq en Cultuurconnect. (Overleg met partners: 0,1 VTE). De zwaarste kosten worden door grotere spelers gedragen, we voorzien een operationeel budget voor onvoorziene technologische hobbels op de weg (€ 8.000), en een eenmalige investering van €30.000 voor aanpassingen van de frontend, die we vanaf 2024 over vijf jaar afschrijven.

(3)

We vullen de data aan met **informatie uit externe bronnen**. Soms moeten extra gegevens worden aangekocht (artfacts.net, bachtrack.com, operabase.com, enz.), daarvoor voorzien we een bescheiden budget (opvolging en aankoop data: 0,1 VTE en € 1.000)

(4)

Kunstenpunt stemt zijn dataverzameling af met dat van het beleid, van partners en van noden en tendenzen in de sector. Naarmate we onze criteria bijsturen in functie van grotere **inclusiviteit en representativiteit**, organiseren we bijkomend divers samengestelde klankbordgroepen uit de sector. Zij denken mee na over kennismaten verder in de toekomst, die Kunstenpunt in samenspraak met DCJM aanscherpt en vastlegt (overleg sector en beleid: 0,1 VTE; budget klankbordgroepen: € 2.000).

OD 1.2 Informatieverzameling en -beheer (1 VTE)

(1)

Persmonitoring: we volgen de algemene pers en sturen dagelijkse samenvattingen uit naar geïnteresseerden in de sector. Mensen kunnen zich er via onze website voor inschrijven (0,3 VTE; budget p.m.)

(2)

Beleidsmonitoring: we volgen al het relevante commissie- en parlementaire werk, SARC- en SERV-adviezen, memoranda, evoluties in het kunstbeleid (0,2 VTE; geen budget nodig).

¹¹ Al sinds het bestaan van zijn voorloper Muziekcentrum Vlaanderen verzamelt Kunstenpunt fysieke muziekreleases uit Vlaanderen en houdt er de metadata over bij. Zo is een rijk muziekarchief gegroeid, waarvoor wij niet de middelen of opdracht hebben om het te beheren of ontsluiten. In 2022 zetten we met CEMPER een traject op om samen met de sector op zoek te gaan naar een onderkomen en gepaste publieksontsluiting voor dit waardevolle archief. Ook VI.BE stapt daarin mee. De timing klopt, omdat de link tussen onze dataverzameling rond muziek en dit muziekarchief wordt "doorgeknipt" zodra we het criterium van de fysieke release loslaten.

(3)

Prille signalen/kennis uit het veld: interne communicatieflow tussen VELD en BRON waarvoor geen budget voorzien moet worden maar wel tijd vrijgemaakt (0,3 VTE).

(4)

Beheer van de **werkbibliotheek**: artikels, tijdschriften en boeken over kunst, de kunstpraktijk, kunstfilosofie, het ecosysteem en de artistieke economie. Het betreft een kleine bibliotheek met beperkt aankoopbudget, voor intern en extern gebruik: mensen kunnen op afspraak werken komen raadplegen. De catalogus is online doorzoekbaar (0,2 VTE; budget p.m.)

OD 1.3 Analyse en synthese (1 VTE)

De data en informatie die BRON verzamelt hebben nood aan een vertaalslag: **analyses, syntheses, context en duiding**. Dit vergt vooral tijd: studie, reflectie, redactie, intern en extern overleg. Hier betrekken we soms stagiaires bij, en we voorzien een budget voor schrijfopdrachten en het extern afvoetsen en delen van nieuwe inzichten: € 8.000.

OD 1.4 Projectmatig onderzoek (0,4 VTE)

Naast dataverzameling en monitoring zet Kunstenpunt in op gerichte onderzoeksprojecten, geënt op kernthema's of in antwoord op acute vragen die opduiken uit de actualiteit.

We plannen minimaal twee **desktop onderzoeksprojecten**. Soms komen er meer bij, die vallen moeilijk in te plannen maar worden zo goed mogelijk afgestemd met partners in het Onderzoekplatform. Waar mogelijk werken we errond samen.

Komen er meer extra vragen dan voorzien - bvb. vanuit het beleid - dan hebben we soms nood aan tijdelijke versterking: tijdelijke contracten of freelance opdrachten. We voorzien € 6.000. Komen er grotere opdrachten bij, dan vergen die extra financiële ondersteuning (zie ook verder, OD 2.3).

SD 2 KENNISDELING

De doelstelling:

BRON deelt zijn kennis door middel van inzichtelijke grafieken en visualisaties, analyses en syntheses, *long reads*, publicaties en overzichten. Daarnaast beantwoordt het op ongeveer wekelijkse basis vragen van **gespecialiseerde stakeholders** die makkelijk rechtstreeks de weg naar Kunstenpunt vinden.

BRON is de empirische “waakhond” en factchecker van Kunstenpunt, die inzichten en aannames binnen VELD kritisch toetst, indien nodig weerlegt, maar altijd contextualiseert en in perspectief plaatst voor ze extern worden gedeeld. Die rol van empirisch klankbord speelt het ook voor het beleid en het kunstenveld zelf.

Alle informatie en kennis die BRON beheert, wordt toegankelijk gedeeld via een kennisbank en een databank. In de **kennisbank** ontsluiten we vanaf 2022 analyses en artikels over thema’s die niet noodzakelijk in het brandpunt van de aandacht staan, maar wel waardevol zijn en moeten opgevolgd worden. Vaak bieden ze een helikopterblik of historisch inzicht in belangrijke vraagstukken. De kennisbank is makkelijk doorzoekbaar en geïnteresseerden worden er vanuit onze online dossiers en adviesmodule naar toegeleid.

Via de **databank** worden gegevens over kunstenaars ontsloten op een manier die tegemoet komt aan concrete noden en vragen: “waar programmeerde men de afgelopen X jaar een Vlaams artiest in disciplines y, genre z?”; “geef een overzicht van festivals of residentieplekken in Vlaanderen”; enzovoort. Voor de meest voorkomende vragen voorzien we semi-automatisch samengestelde (voortvloeiend uit onze permanente dataverzameling) of gecureerde (samengesteld door collega’s uit VELD of mensen uit de praktijk) overzichten (i.s.m. VELD: OD 3.1). Waar wenselijk en/of op vraag stelt BRON ze manueel samen.

Kunstenpunt slaat de **handen in elkaar met VI.BE** voor een laagdrempelige ontsluiting van de muziekdata die het verzamelt (roepnaam: **Versgeperst**). Daarbij zorgen wij zoals steeds voor correcte data die online beschikbaar zijn. Beide steunpunten samen zorgen voor redactionele omkadering bij nieuwe releases (Kunstenpunt schrijft korte content over klassieke releases, VI.BE doet hetzelfde voor niet-klassieke muziek).

Wat willen we bereiken met SD 2?

Aan de laagdrempelige info- en adviesmodule en de website met dossiers rond thema’s met hoge actualiteitswaarde **voegt BRON een online databank toe, en een kennisbank voor content met hogere complexiteitsgraad**. Door mensen toe te leiden naar de juiste bronnen streven we naar een sector geïnformeerd op maat.

Hoe pakken we dit concreet aan?

Binnen BRON werken 2 VTE van de collega’s aan de operationalisering van SD 2. In VTE’s wordt zo 1/3 van de beschikbare tijd gespendeerd aan kennisontsluiting (SD 2), en 2/3 aan informatieverzameling en kennisopbouw (SD 1).

Alle acties onder OD 1.2 hebben een ontsluitende tegenhanger onder SD 2. De tooling hiervoor heeft een bescheiden operationele kost. Onder OD 2.1 gebeurt de ontsluiting van kennis verzameld

onder OD 1.1. Onder OD's 2.2 en 2.3 gebeurt de ontsluiting van kennis verzameld onder OD's 1.3 en 1.4 (analyse, synthese, projectmatig onderzoek).

OD 2.1 Databank met sectorbeschrijvingen en oriëntatie (0,8 VTE)

(1)

De databank wordt inclusiever, dat is hoger uitgelegd. We voorzien in heldere **visualisatie en ontsluiting van de databank, ter ondersteuning van een zo groot mogelijke zichtbaarheid en zelfrepresentatie** van kunstenaars, kunstprofessionals en organisaties (0,6 VTE en € 6.000).

(2)

We legden uit dat we naast die brede en inclusieve databank nood zullen blijven hebben aan **gerichte selecties**: i.f.v. internationale promotie, onderzoek, vragen uit het veld. Dit plannen we in nauwe samenwerking met team VELD (OD 3.1). (0,2 VTE en € 1.000).

OD 2.2: Thematische kennisbank (1 VTE)

Het betreft dé staalkaart van belangrijke thema's in het kunstenveld, die vanaf 2022 wordt uitgediept, gecontextualiseerd en onderbouwd. De kennisbank wil bijdragen tot het historisch geheugen van de sector, tot empirische correctheid en tot een verbreding van de blik voorbij "de waan van de dag". Wie een thema ten gronde wil uitdiepen kan er volop in grasduinen.

Invoer van content op de juiste plek, correct verlinkt en vlot vindbaar via zoektermen en een thematische structuur: 1 VTE en € 1.000.

OD 2.3: Dienstverlening op maat (0,2 VTE)

Gespecialiseerde stakeholders stellen ons soms specifieke vragen, of vragen onze medewerking in advies- en stuurgroepen. Dat vergt vooral tijd en de synthese van bestaand materiaal (0,2 VTE).

Andere vragen vergen gedegen nieuw onderzoek. Het Kunstendecreet voorziet dat ook de Vlaamse Overheid ons extra opdrachten kan geven. Acties hierrond vallen moeilijk op voorhand in te plannen en vergen flexibiliteit: het ad hoc schuiven met plannen en/of het inschakelen van externe versterking indien we daar middelen voor krijgen.

SD 3 LANDSCHAPSTEKENING KUNSTEN

De doelstelling:

////////////////////////////////////

zullen winnen, thema's die ons vanuit de sector worden aangedragen, en de verwerkte feedback op de vorige Landschapstekening (2019).

(2)

De **ontwikkeling en productie** gebeurt in samenwerking met meerdere partners. We voorzien overleg met vertegenwoordigers van (sub)sectoren in het kunstenveld, m.n. voor de "opsomming van opportuniteiten ter optimalisering van het kunstenveld" waarnaar het nieuwe Kunstendecreet vraagt. Meer algemeen voorzien we tijdig inhoudelijk overleg met alle belangrijke stakeholders, en net als vorige keer ontsluiten we tussentijdse resultaten via onze website, met mogelijkheid tot feedback. We begroten voor de ontwikkeling en productie van de Landschapstekening € 10.000, gespreid over de beleidsperiode: € 2.000 per jaar¹².

(3)

De **publieke presentatie** wordt een brede sectorbijeenkomst waarop ook alle cultuurbeleidsmakers worden uitgenodigd, met een programma van lezingen, artistieke interventies en/of een panelgesprek. We voorzien € 5.000, gespreid over de beleidsperiode: € 1.000 in totaal.

OD 3.2: Natraject

De Landschapstekening wordt veel meer dan "een dik boek". We zetten verhoogd in op toeleiding, toelichting, samenvattingen, infographics, e.d.m. We bieden toelichting en context, faciliteren gesprek, geven presentaties, brengen alle informatie zo helder mogelijk over bij alle stakeholders. De verzamelde kennis wordt i.s.m. STEM via een brede communicatieslag beschikbaar gemaakt van het brede cultuurveld: kunstenaars, kunstprofessionals, bewegingen en belangenverenigingen, organisaties, de culturele en de algemene pers en uiteraard het beleid: DCJM, kabinet Cultuur, commissie Cultuur van het Vlaams Parlement.

(1)

Ontsluiting en nazorg **naar sector, pers en beleid toe** gebeurt in samenwerking met STEM en VELD: samenvattingen, audiovisuele ontsluiting, sectorgesprekken, live presentaties. Hiervoor wordt € 10.000 voorzien in 2025, we begroten jaarlijks € 2.000 over de hele beleidsperiode.

(2)

De ontsluiting naar en inspiratie voor het nieuwe **cultuurbeleid** verloopt in fasen. We richten ons achtereenvolgens op de meest relevante input ter voorbereiding van de nieuwe Beleidsnota Cultuur (eind 2025) en de Strategische Visienota Kunsten (april 2026). Vervolgens wijden we ons aan

¹² Zoals gevraagd in de Handleiding voor opmaak van een subsidie-aanvraag 1.1.6 spreiden we de kosten voor de Landschapstekening over meerdere jaren met gemiddelde schattingen.

sectorondersteuning in aanloop naar de nieuwe structurele ronde binnen het Kunstendecreet. We voorzien € 1.000 per jaar, dus € 5.000 over de beleidsperiode.

BIJKOMENDE VRAGEN VOOR ORGANISATIES MET SPECIFIEKE KERNTAKEN

Specifiek voor het opstellen van dit deel van het beleidsplan lees je best volgende artikelen:

- artikel 67-74 uit het [Kunstendecreet](#).

Geef aan hoe je organisatie de kerntaken de komende beleidsperiode zal invullen.

In het Kunstendecreet van 23 april 2021 worden volgende kerntaken toegekend aan Kunstenpunt (citaat artikel 68):

“Vzw Kunstensteunpunt heeft de volgende kerntaken:

1° praktijkondersteuning: *het steunpunt levert als antwoord op praktijkvragen een actieve dienstverlening met het oog op deskundigheidsbevordering, kwaliteitsbevordering, relevante maatschappelijke en sectorgebonden evoluties, innovatie, professionalisering en een duurzame ontwikkeling van het veld. Het steunpunt begeleidt individuen en organisaties bij de uitbouw van hun artistieke praktijk;*

2° praktijkontwikkeling: *het steunpunt levert een bijdrage aan een continue ontwikkeling van het veld op basis van evaluatie, onderzoek en kennisontwikkeling. Op verzoek stelt het steunpunt ook zijn terreinkennis en specifieke expertise ter beschikking aan de Vlaamse Regering met het oog op beleidsvoorbereiding, beleidsontwikkeling en beleidsevaluatie. Het opstellen van de **landschapstekening** [Kunsten] (...) maakt daar deel van uit. (...)*

3° beeldvorming en promotie: *het steunpunt organiseert en coördineert sectorale activiteiten die de kennis over het veld bevorderen, die relevante sectorale thema's onder de aandacht brengen en die de praktijkgemeenschap versterken en promoten binnen het Nederlandse taalgebied of binnen het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad en ook internationaal;*

4° platform: *het steunpunt functioneert als draaischijf tussen de verschillende actoren in de sector en faciliteert daarbinnen actief ontmoetingen, dialoog, netwerkgelegenheden en samenwerkingen. Het steunpunt kan ook een rol opnemen bij thematische en territoriale vraagstukken in samenspraak met relevante thematische of territoriale expertisecentra en steunpunten. (...)*

*Vzw Kunstensteunpunt besteedt binnen zijn werking aandacht aan de bevordering van **culturele diversiteit**. Het ondersteunt ook kunstenaars en kunstenorganisaties op het vlak van kunsteducatie, sociaal-artistiek werk en de participatie van kinderen en jongeren. Het steunpunt kan daarvoor samenwerken met andere organisaties die op die terreinen over de nodige expertise beschikken.*

*De Vlaamse Regering kan aan vzw Kunstensteunpunt **aanvullende taken** toewijzen.”*

////////////////////////////////////

